

Освѣнъ споменатото, както и строгото гонение на християните, друго особено важно събитие незиаемъ да се е случило прѣзъ управлението на хана Маламира. Нъ каменитъ надписи отъ врѣмето на Омъртага заедно съ ония отъ Маламира ни даватъ цѣни свѣдения, за вжтрѣшната уредба на ханството. Въ единъ отъ тѣхъ се казва че **кав-канътъ** Избуль построилъ нѣкакътъ водопроводъ или чешма (анавритонъ) и го подарилъ на хана Маламира, който далъ много пожи на българите безъ съмнѣние на населението отъ българско потекло, да ядатъ и пиятъ, а на **боляритъ** и **багаинитъ** голъми подаръци. Името на кавказа Избула, който билъ виновникъ за построяването на чешмата, заедно съ онова на хана Маламира, се записало върху тая каменна колонка и сѫщеврѣменно сѫ исказани иститъ благопожелания каквито и за ханътъ, т. е. двамата да се удостоитъ да живѣятъ по сто години. Въ този надписъ важно е, освѣнъ постройката, извѣстното за боляритъ и багаинитъ Боляритъ сѫ представлявали българската аристокрация. Отъ разказа на Борисовитъ пратеници до папата, се научаваме че боляритъ сѫ се наричали *primates*; тѣ сѫ се дѣлили на велики (*maiores* — мегали у Багрянородни) и на срѣдни, т. е. по-долони (*mediocres*). Имало и долна класа *minores*, която съответствува на простия народъ. Шестътъ велики боляри, може би сѫ били представители на отдѣлнитъ племена, които влѣзли въ състава на ханството. Тѣ сѫ заемали слѣдъ ханътъ висишата власть въ държавата. Въ Ватиканскитъ миниатюри при важнитъ държавни събития личатъ шестътъ велики боляри. Слѣдъ тѣхъ дохождали вжтрѣшните боляри и подиръ вънканинитъ, т. е. боляри които живѣели при дворътъ и боляри, прѣснати вжтрѣ изъ ханството, които заемали и различни военни и административни длъжности. Нъ, както казахме, въ надписитъ се срѣща и багаини. Едни отъ ученитъ сѫ наложни да видятъ въ туй название по-долно съсловие отъ самитъ боляри; а други като посочватъ на турското произходение на тази дума, отъ коренитъ *bagh*, считатъ я за нѣкаква титла или прозвище съ значение на пълководецъ или войникъ. Думата **багаинъ** въ надписитъ се срѣща сама, и често е придружена съ **боготоръ** или **багатуръ**. Тази постѣдната се приема, че е отъ турско произходение и въ повечето турски наречия звучи *batur* (маджарски *bátor*), а на монголски се запазила старата и форма *baghatúr*, съ значение на херой, юнакъ надъ юнака,